

Психологія конфлікту

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>054 Соціологія; 231 Соціальна робота; 081 Право; 281 Публічне управління та адміністрування</i>
Спеціальність	
Освітня програма	
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кред. ЄКТС/120 годин лекції – 18 годин, семінарські – 36 годин, самостійна робота – 66 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>МКР, залік</i>
Розклад занять	<i>rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор і практичні: професор, д. психол. н., професор кафедри психології і педагогіки, Ложкін Георгій Володимирович, lozhkin.heorhii@iit.kpi.ua Лектор і практичні: завідувач кафедри, професор, д. психол. н., Воляннюк Наталія Юріївна, volianiuk.nataliia@iit.kpi.ua</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/MTUyMTU4MTUzODk3?cjc=zc7fvi2</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» є теоретико-методологічні проблеми конфліктології у пізнанні та практичній діяльності у психології: передумови й логіка розвитку психологічного конфлікту, базові атрибути теоретико-методологічного аналізу, пояснювальні принципи, основні методологічні підходи до вивчення психологічних конфліктів, кризи та шляхи їх подолання.

Відповідно до вимог ОПП **метою дисципліни** є формування у студентів:

- здатності використовувати знання щодо типології, причин виникнення конфліктів та стратегій поведінки у конфліктах;
- здатності застосовувати знання щодо ролі посередництва у розв'язанні конфліктів;
- здатності використовувати традиційні методи і технології у подоланні та профілактиці конфліктів;
- здатності прогнозувати зміни і динаміку перебігу конфліктів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- базових категорій загальної психології;
- сутності теорій конфлікту в психології;
- природи і причин конфліктів;

- типології конфліктів;
- структури та динаміки конфліктів;
- стилів і стратегій поведінки в конфліктах;
- шляхів психокорекції конфліктної поведінки;
- управління конфліктами.

уміння:

- визначати тип конфлікту та його функції (конструктивну або деструктивну);
- інтерпретувати власні психічні стани та властивості у площині конфліктних відносин;
- користуватися методиками для визначення конфліктності особистості та її схильності до певних стилів поведінки в конфлікті;
- реалізовувати стратегії керування конфліктними ситуаціями;
- передбачати шляхи запобігання та врегулювання конфліктів.

Комунікація з викладачами можлива у межах консультацій з викладачем, які проводяться за графіком, доступним на сайті кафедри психології і педагогіки. До того ж для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта lozhkin.heorhii@lil.kpi.ua, volianiuk.nataliia@lil.kpi.ua, месенджер Telegram.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни студенту бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек.

Навчальну базу дисципліни «Психологія конфлікту» становлять знання отримані при вивченні курсів: «Вступ до фаху», «Історія», «Філософія».

Вивчення дисципліни дозволить ефективніше опанувати дисципліни циклів загальної та професійної підготовки.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		СРС
Лекції		Практичні (семінарські)		
1	2	3	4	6
Тема 1. Предмет психології. Базові категорії психології: відображення, особистість	13	2	4	7
Тема 2. Базові категорії психології: діяльність та спілкування	13	2	4	7
Тема 3. Конфлікт: поняття і предмет вивчення	14	2	4	8
Тема 4. Феноменологія і аналіз конфлікту	14	2	4	8
Тема 5. Внутрішньоособистісний конфлікт	13	2	4	7
Тема 6. Конфлікти в міжособистісних відносинах	14	2	4	8
Тема 7. Конфлікти в організаціях	13	2	4	7
Тема 8. Психологія керування конфліктами	13	2	4	7
Тема 9. Основи безпеки особистості в конфлікті	13	2	4	7
Всього годин	120	18	36	66

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література

1. Березовська Л.І. Психологія конфлікту: навчально-методичний посібник /Л.І.Березовська, О. С.Юрков. - Мукачево: МДУ, 2016. - 201 с.
2. Воляннюк Н.Ю., Ложкін Г.В. та ін. Психологія наукової діяльності. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. С. 91-145; 63, 91.
3. Долінська Л.В., Матяш-Заяць Л.П. Психологія конфлікту : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2019. - 304 с.
4. Зарицька В. В. Психологія конфлікту : навч. посіб. / Валентина Василівна Зарицька ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя : Видавничий дім "Гельветика", 2019. – 379 с.
5. Фішер Р., Юрі У., Петтон Б. Перемовини без поразки. Гарвардський метод. Вид-во "Сварог", 2023 р. - 248 с. ISBN : 9786110129862

4.2 Допоміжна література:

1. Грабовська С.Л. Психологія примирення : навч. посібник. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 294 с.
2. Захарчин Г. М., Винничук Р.О. Управління конфліктами. Львів, Львівська політехніка, 2017. – 160 с.
3. Завацька Н. Є. Внутрішні конфлікти особистості в юнацькому віці та її соціальна компетентність : монографія / [Н. Є. Завацька, І. Є. Жигаренко, В. Е Чуловський; за ред. Н. Є. Завацької] ; Східноукр.нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Северодонецьк : СЧУ ім. В. Даля, 2017. – 220 с.
4. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник / Л. М. Герасіна, М.П. Требін, О.М. Сахань, В. Д. Воднік ; за заг. ред. Л.М. Герасіної. – Харків : Право, 2021. – 224 с
5. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / Т. Яхно, І. Куревіна – Центр учбової літератури, 2021. - 168 с.
6. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. – 360 с.
7. Коулман, П. Т. Результативний конфлікт. Невзгода - це сила, що працює на вас [Текст] / Пітер Т. Коулман, Роберт Фергюсон ; пер. з англ. Інни Софієнко. - Київ : Наш Формат, 2016. – 313 с.
8. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний посібник / Т. Ф. Матвійчук. – Львів : Вид-во «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. – 76 с.
9. Партико Н.В. Психологія конфліктів. – Львів.: Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 132с.
10. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. – 360 с.
11. Практична психологія конфлікту : лабораторний практикум / І. В. Кошова. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 126 с.
12. Свидрук І. І. Психологія управління та конфліктологія: підручник / І. І. Свидрук, Ю. Б. Миронов. – Львів : Вид-во ЛТЕУ, 2017. – 320 с.
13. Сивогракова З. А., Алексеєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціально-психологічний вимір управління конфліктами: Конспект лекції. – Харків: УкрДУЗТ, 2020. – 52 с.
14. Сучасний конфлікт-менеджмент: монографія / І. В. Барабанов, Т. Є. Андрєєва, О. О. Гетьман ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. - Харків : Панов А. М., 2019. – 200 с.
15. Тихомирова Є.Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: підр. / Є.Б. Тихомирова, С.Р.Постоловський. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2017. – 240 с.
16. Філоненко, М.М. Психологія спілкування : Підруч. для вищ. навч. закл./ М.М.Філоненко. - К.: Центр учбової літератури, 2018. - 224 с.
17. Paul Rudolph The Psychology of Conflict: Mediation in a Diverse World Publisher : Bloomsbury Continuum, 2016. - 224 p. ISBN-13 : 978-1472922977

Практикуми

1. Психологія конфлікту: методичні рекомендації до виконання самост. роботи для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / НТУУ «КПІ»; уклад. М.О. Кононець (методичні вказівки) К. : НТУУ «КПІ», 2014. – [Електронний ресурс]: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/10866>

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)
1	<p>Тема 1. Предмет психології. Базові категорії психології: відображення, особистість</p> <p>Психологія як наука. Основні категорії психології. Категорія відображення у психології. Форми відображення: фізичне, біологічне, психічне. Рівні психічного відображення. Функції психіки. Перша та друга сигнальні системи. Свідомість та її функції. Психічні явища: психічні процеси, стани та властивості. Етапи становлення психології як науки. Категорія особистості у психології. Макро-характеристики людини: індивід, індивідуальність, особистість, суб'єкт. Структура особистості. Характеристика підструктур: спрямованість, психічні процеси, досвід, біологічно-обумовлена. Характер та здібності. Особливості формування особистості. Статус та роль особистості в соціумі.</p> <p>Завдання на самостійну роботу студентів:</p> <p>I. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є предметом психології як науки? 2. Охарактеризуйте форми відображення. 3. Здійсніть порівняльний аналіз понять: індивідуальність, індивід, особистість, суб'єкт. 4. Назвіть підструктури особистості. 5. Розкрийте зміст підструктури психічних процесів. 6. Розкрийте зміст підструктури досвіду. 7. Розкрийте зміст біологічно обумовленої підструктури. 8. Розкрийте зміст підструктури спрямованості особистості.
2	<p>Тема 2. Базові категорії психології : діяльність та спілкування</p> <p>Категорія діяльності у психології. Структура діяльності. Основні види діяльності. Психологічна система діяльності. Підсистема мотивів діяльності. Формування цілей та результатів діяльності. Інформаційна основа діяльності. Підсистема професійно-важливих якостей. Індивідуальний стиль та спосіб діяльності. Рівні аналізу діяльності: мотиваційний, цільовий, інформаційний, функціональний, індивідуальний. Категорія спілкування у психології. Структура спілкування. Види спілкування. Засоби спілкування. Типи і комунікативні стилі спілкування. Форми спілкування та їх особливості. Функції спілкування та їх зміст. Імператив, маніпуляція та діалог в спілкуванні. Фактори ефективного спілкування. Компоненти спілкування: комунікація, перцепція та інтеракція. Схема сприйняття іншої людини. Психологічний вплив в процесі спілкування. Бар'єри комунікації.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>I. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні компоненти системи діяльності. 2. Наведіть визначення спілкування. 3. У чому полягає функція спілкування? 4. У чому полягає зв'язок діяльності та спілкування? 5. Назвіть компоненти спілкування. 6. Проаналізуйте як формується уявлення про іншу людину. 7. Як відбувається психологічний вплив на іншу людину в процесі спілкування.

3	<p>Тема 3. Конфлікт: поняття і предмет вивчення</p> <p>Уявлення про конфлікт. Конфлікт як вид критичних ситуацій. Джерела, причини та функції конфліктів. Протиріччя як джерело конфліктів. Особистісні причини конфліктів. Критичні ситуації: стрес, фрустрація, криза, конфлікт. Зміст протиріч в компетенціях та функціях управління, меті та способах діяльності, позиціях, оцінках та самооцінках. Об'єктивні та суб'єктивні причини конфліктів. Позитивні функції конфлікту: регулятивна, інформаційна, діагностувальна, структуруюча. Негативні функції конфлікту: маніпуляція, руйнування відносин, зниження продуктивності праці, конфронтація, погіршення клімату, зростання конфронтації, збільшення матеріальних і емоційних витрат на вирішення конфліктів.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>I. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення конфлікту і поясніть його основні відмінності від кризи, стресу і фрустрації. 2. Назвіть основні види причин конфлікту. Наведіть приклади об'єктивних і суб'єктивних причин. 3. Проаналізуйте відмінні риси конфлікту як виду критичних ситуацій. 4. Чому міжособистісну перцепцію відносять до соціально-психологічних причин виникнення конфліктів? 5. Проаналізуйте що зумовлює психологічні причини виникнення конфліктів? 6. Визначте власну позицію в позитивному і негативному баченні конфлікту. 7. В чому полягають позитивні функції конфлікту?
4	<p>Тема 4. Феноменологія і аналіз конфлікту.</p> <p>Конфліктні відносини і ситуації. Структурні елементи конфлікту. Прояви й типологія конфліктів. Динаміка конфлікту: основні періоди розвитку і ескалації. Структурні елементи конфлікту: сторони, умови, образ, дії сторін, результат конфлікту. Стратегії дій в конфлікті: суперництво, кооперація, поступки, уникнення. Тактики поведінки в конфлікті: переконання, тиск, маніпуляція, коаліція. Типологія конфліктів: за базовими ознаками; за кількістю учасників, за тривалістю, за особливостями діяльності. Динаміка конфлікту: виникнення, усвідомлення, інцидент, реальність, ескалація, вирішення. Зміст етапів. Типи поведінки в конфліктних ситуаціях.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>I. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як взаємопов'язані різні стратегії поведінки у конфлікті? 2. Визначте стратегію поведінки, яка Вам найбільше імпонує? Обґрунтуйте відповідь. 3. Проаналізуйте чим конфліктна ситуація відрізняється від будь-якої іншої? 4. Назвіть та охарактеризуйте основні елементи конфлікту. 5. Розкрийте зміст конфліктів за базовими ознаками та кількістю учасників. 6. Розкрийте зміст конфліктів за тривалістю перебігу. 7. Розкрийте зміст конфліктів за особливістю діяльності.
5	<p>Тема 5. Внутрішньоособистісний конфлікт</p> <p>Особистісні передумови виникнення внутрішньоособистісних конфліктів. Конструктивний і деструктивний характер внутрішньоособистісних конфліктів. Наслідки переживання деструктивного внутрішньоособистісного конфлікту. Конфліктна особистість і конфліктність особистості. Причини внутрішньоособистісних конфліктів: протиріччя потреб і норм, мотивів і цілей, самоствердження та самооцінки. Джерела внутрішньоособистісних конфліктів: конфлікт неузгодженості, конфлікт «Я-ідентифікації», конфлікт «десемантизації», рольовий конфлікт. Аналіз ситуативний передумов внутрішньоособистісних конфліктів. Вплив характеру на виникнення внутрішньоособистісних конфліктів: нетерпимість до інших, імпульсивність, агресивність, невихованість та ін. Поведінкова атрибутика в конфлікті. Типи поведінки в конфліктних ситуаціях: демонстративний, конфліктний, ригідний, некерований, безконфліктний. Способи подолання внутрішньо особистісних конфліктів: страждання, сублімація, компенсація, ескейп.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>I. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <p>Охарактеризуйте передумови внутрішньоособистісного конфлікту.</p>

	<p>Проаналізуйте типи конфліктних особистостей.</p> <p>Проаналізуйте ситуативні передумови внутрішньоособистісних конфліктів.</p> <p>Розкрийте способи подолання внутрішньоособистісних конфліктів.</p> <p>Порівняйте поняття «конфліктна особистість» та «конфліктність» особистості.</p> <p>Проаналізуйте стереотипи поведінки притаманні кожному типу конфліктних особистостей.</p>
6	<p>Тема 6. Конфлікти в міжособистісних відносинах</p> <p>Види і причини конфліктів у міжособистісних відносинах. Незадовільність потреб як джерело конфліктної протидії. Конструктивна і деструктивна функція міжособистісних конфліктів. Стадії, стратегії і тактики протидії у міжособистісних конфліктах. Конфлікти у сім'ях. Причини міжособистісних конфліктів: конкуренція, ігнорування норм, бажання нанести шкоду супернику, брак ресурсів, відмінність у манерах поведінки, цілях та цінностях. Реалістичні та нереалістичні конфлікти. Функції міжособистісних конфліктів: конструктивні та деструктивні. Стратегії поведінки в конфлікті: співробітництво, компроміс, пристосування, конкуренція та ухилення. Форми ухилення від конфлікту: мовчання, ігнорування, прихований гнів. Конфліктогени спілкування: загрози, критика, насмішки, категоричність, перебивання, нав'язування порад, зміна теми розмови, егоїзм. Умови, шляхи і способи подолання міжособистісних конфліктів. Правила безконфліктної поведінки.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>I. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте зміст міжособистісних конфліктів та підходи до їх класифікації. 2. Опишіть основні психологічні відмінності та шляхи розвитку конструктивного і деструктивного міжособистісного конфлікту? 3. Назвіть та охарактеризуйте відмінності в різних підходах до вивчення міжособистісних конфліктів. 4. Проаналізуйте способи подолання конфліктів у родині. 5. Перерахуйте конфліктогени спілкування. 6. Розкрийте стратегії поведінки в конфлікті. 7. Наведіть приклади безконфліктного спілкування.
7	<p>Тема 7. Конфлікти в організаціях</p> <p>Зовнішні джерела та внутрішні передумови конфліктів в організаціях. Типи конфліктів в організації. Шляхи вирішення конфлікту в організаціях. Зовнішні джерела конфліктів в організаціях: дестабілізація ситуації в країні, інтереси різних політичних груп, дефіцит товарів та послуг, зниження соціальних пільг. Внутрішні джерела конфліктів в організаціях: невиконання обіцянок керівництвом, порушення режиму роботи, дефіцит сировини, обмежені можливості оплати праці, конфронтація в керівництві, діяльність неформальних лідерів. Форми прояву: дезорганізація, незгода, напруженість, конфронтація. Типи конфліктів в організаціях: організаційний, виробничий, трудовий, інноваційний. Причини конфліктів: об'єктивні та суб'єктивні. Причини інноваційного конфлікту: оновлення виробництва, ліквідація робочих місць, комп'ютеризація, перекваліфікація, необхідність нестандартних рішень. Передумови: ділові, ситуаційні, особистісні. Шляхи вирішення конфліктів в організаціях: авторитарний, партнерський.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>I. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте зовнішні джерела конфліктів в організації. 2. Проаналізуйте внутрішні передумови конфліктів. 3. Перерахуйте типи конфліктів в організації. 4. Проаналізуйте шляхи попередження конфліктів в організації. 5. Перерахуйте суб'єктивні причини конфліктів в організаціях. 6. Назвіть причини інноваційного конфлікту. 7. Назвіть шляхи вирішення конфліктів.
8	<p>Тема 8. Психологія керування конфліктами</p> <p>Умови керування конфліктами. Психопрофілактика та прогнозування конфліктів</p> <p>Психопрофілактика та попередження. Вирішення та врегулювання конфліктів. Зміст управління конфліктами: діагностика, прогнозування, попередження (профілактика),</p>

	<p>вирішення. Умови керування: об'єктивна реальність, визнання можливостей, наявність ресурсів, здатність суб'єктів до вирішення протиріч. Поняття діагностики конфліктів: оцінка проблем, протиріч, напруженості. Прогнозування конфліктів: вивчення міжособистісних конфліктів, виявлення зацікавлених сторін. Зміст профілактики. Попередження конфліктів. Правила безконфліктного спілкування за Д.Карнегі. Перетворення конфліктогенів у спілкуванні. Стратегії завершення конфліктів: насилля, роз'єднання, примирення. Ролі третьої сторони у вирішенні конфліктів: арбітр, посередник, помічник. Стратегії вирішення конфліктів: виграш – програш, виграш – виграш, програш – виграш.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>1. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть правила безконфліктного спілкування. 2. Визначте умови керування конфліктами. 3. Визначте, що таке конфліктогени, їхню роль у керуванні конфліктами. 4. У чому полягає різниця вирішення та врегулювання конфліктів? 5. Назвіть стратегії вирішення конфліктів. 6. В чому полягає діагностика конфліктів? 7. В чому полягає профілактика конфліктів?
9	<p>Тема 9. Основи безпеки особистості в конфлікті</p> <p>Поняття безпеки особистості. Психологічні загрози безпеки особистості в конфлікті. Модель поведінки людини в конфлікті. Види безпеки: індивідуальна, соціальна, генетична, економічна, психологічна. Благополуччя людини, задоволеність життям і відсутність загроз. Характеристика загроз особистості: конфлікти, залежності, негативна афективність, порушення когнітивних функцій, деструкція «образу Я». Загроза особистості на фазах конфлікту за А.Ішмуратовим (латентна, демонстративна, агресивна, батальна, заключна). Загрози безпеки в конфліктах: «Я ідентифікації», неузгодженості, десемантизації, імітації. Невербальна поведінка в конфлікті: стан-поведінка. Позитивні моделі поведінки в конфлікті (за відсутності загроз): зв'язки між людьми, гордість за групу, традиції, розкриття здібностей, професійна успішність. Негативні моделі поведінки (загрози конфлікту): пошук винних, самолюбівання, емоційна оцінка оточуючих.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <p>1. Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте поняття безпека особистості. 2. Назвіть види безпеки особистості. 3. Проаналізуйте загрози психологічної безпеки особистості. 4. Визначте загрози психологічної безпеки особистості на різних фазах конфлікту. 5. Назвіть види загроз у невербальній поведінці. 6. У чому полягають суб'єктивні передумови загроз безпеці особистості в агресивному середовищі? 7. Охарактеризуйте особливості посередництва у конфлікті.

Семінарські (практичні) заняття

Основні завдання циклу семінарських занять: сформувані у здобувачів освіти: розуміння теоретичного матеріалу; вміння формувати самостійні судження, відстоювати власні погляди, аргументуючи їх на основі наукових фактів; уміння та навички самостійної роботи з підготовки до безпосередньої участі у семінарі-обговоренні.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на СРС)
1	<p>Тема 1. Предмет психології. Базові категорії психології: відображення.</p> <p>Семінар 1.</p> <p>Мета: сформувані уявлення про психологію як науку та її категорії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про предмет психології. 2. Проблема категоріального апарату у психології.

	<p>3. Що таке психічне відображення? У чому полягає активний характер психічного відображення?</p> <p>4. Рівні психічного відображення.</p> <p>5. Охарактеризувати головні закономірності психічної діяльності.</p> <p>6. Охарактеризувати функції психіки.</p> <p>7. Стадії розвитку психіки (сенсорна; перцептивна; інтелектуальна).</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Визначити цілі і завдання психології.</p> <p>2. Походження свідомості та її структура.</p> <p>3. Єдність свідомості й діяльності.</p> <p>4. Розвиток психіки в онтогенезі та філогенезі.</p>
2.	<p>Тема 1. Предмет психології. Базові категорії психології: особистість.</p> <p>Семінар 2.</p> <p>Мета: сформулювати уявлення про психологію як науку та її категорії.</p> <p>1. Дати визначення поняття «особистість», охарактеризувати сутність явища.</p> <p>2. Як співвідносяться між собою поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність» ?</p> <p>3. Схарактеризувати психологічну структуру особистості.</p> <p>4. Дати визначення поняття «темперамент». Охарактеризуйте основні типи темпераменту та його психологічні властивості.</p> <p>5. Дати визначення поняття «характер». Схарактеризувати структуру характеру, головні риси типового характеру.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Проаналізувати зв'язок темпераменту і характеру.</p> <p>2. Аргументувати необхідність врахування типології темпераменту в професійній та повсякденній діяльності.</p> <p>3. Проаналізувати психологічну сутність самосвідомості.</p>
3.	<p>Тема 2. Базові категорії психології: діяльність</p> <p>Семінар 3.</p> <p>Мета: сформулювати уявлення про категорію діяльності у психології.</p> <p>1. Категорія діяльності у психології.</p> <p>2. Складові діяльності як умови її здійснення: потреба-мотив, предмет, умови, знаряддя, процес, результат діяльності.</p> <p>3. Сторони діяльності: емоційно-мотиваційна, змістова, операційна, організаційна.</p> <p>4. Види діяльності та їх характеристика.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Охарактеризуйте функції структурних елементів діяльності.</p> <p>2. Розкрийте зміст процесів інтеріоризації та екстеріоризації дій.</p> <p>3. Охарактеризувати невербальні засоби комунікації.</p>
4.	<p>Тема 2. Базові категорії психології: спілкування</p> <p>Семінар 4.</p> <p>Мета: сформулювати уявлення про категорію спілкування у психології.</p> <p>1. Поняття спілкування.</p> <p>2. Функції спілкування: інформаційно-комунікативна, регулятивно-комунікативна, афективно-комунікативна.</p> <p>3. Спільнота, мова, мовлення.</p> <p>4. Різновиди спілкування.</p> <p>5. Техніки і прийоми спілкування.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Охарактеризуйте різновиди вербального міжособистісного спілкування.</p> <p>2. Порівняйте змістовне навантаження понять «спілкування» і «комунікація».</p> <p>3. Назвіть і проаналізуйте функції спілкування.</p> <p>4. Проаналізуйте співвідношення понять «спільнота», «спільність» і «спілкування».</p>
5.	<p>Тема 3. Конфлікт: поняття і предмет вивчення</p> <p>Семінар 5.</p> <p>Мета: сформулювати уявлення про конфлікт і еволюцію даного поняття.</p>

	<p>1. Уявлення про конфлікти в античні часи 2. Уявлення про конфлікти у Новий час 3. К. Маркс і Г. Зіммель: соціологія конфлікту 4. Конфлікт в дослідженнях Р. Дарендорфа і Л. Козера</p> <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте історію виникнення поняття "конфлікт"? 2. Охарактеризуйте уявлення про конфлікти в античні часи. 3. Охарактеризуйте оптимістичний і песимістичний підхід. 4. Назвіть основні ідеї щодо дослідження конфлікту К. Маркса і Г. Зіммеля.
6.	<p>Тема 3. Конфлікт: поняття і предмет вивчення Семинар 6. Мета: сформулювати уявлення про конфліктологію як галузь психологічного знання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уявлення про конфлікт у конфліктології. 2. Конфлікт як вид критичних ситуацій. 3. Погляди психологічних шкіл на конфлікт 4. Джерела конфліктів. 5. Причини конфліктів. 6. Види критичних ситуацій: стрес, фрустрація, криза. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здійсніть порівняльний аналіз понять: «конфлікт», «стрес», «фрустрація», «криза». 2. Назвіть причини конфліктів. 3. Назвіть джерела конфліктів. 4. В чому полягають функції конфліктів.
7	<p>Тема 4. Феноменологія і аналіз конфлікту Семинар 7. Мета: поглибити і розширити знання студентів щодо аналізу конфліктних ситуацій та конфліктів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз структурних елементів конфлікту. 2. Особливості сприйняття конфліктної ситуації. 3. Прояви і типологія конфліктів. 4. Динаміка конфлікту: основні періоди розвитку й ескалації. <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте структурні елементи конфлікту. 2. Розкрийте особливості сприйняття конфліктної ситуації. 3. В чому полягає ескалація конфлікту?
8.	<p>Тема 4. Феноменологія і аналіз конфлікту Семинар 8. Мета: поглибити і розширити знання студентів щодо аналізу структурних елементів конфлікту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сторони конфлікту 2. Умови перебігу конфлікту 3. Образи конфліктної ситуації 4. Дії учасників конфлікту 5. Результат конфлікту <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняттю «сторони конфлікту». 2. Охарактеризуйте умови перебігу конфлікту. 3. Проаналізуйте як можна змінити образи конфліктної ситуації. 4. Назвіть і охарактеризуйте стратегії і тактики які можуть використовувати учасники конфліктів. 5. Назвіть можливі результати конфлікту.
9	<p>Тема 5. Внутрішньоособистісний конфлікт Семинар 9. Мета: поглибити знання студентів про особливості внутрішньоособистісних конфліктів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови виникнення внутрішньоособистісних конфліктів.

	<p>2. Конструктивний і деструктивний характер внутрішньоособистісних конфліктів.</p> <p>3. Наслідки переживання деструктивного внутрішньоособистісного конфлікту.</p> <p>4. Роль механізмів психологічних захистів в ослабленні внутрішньоособистісних конфліктів.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Проаналізуйте передумови виникнення внутрішньоособистісних конфліктів.</p> <p>2. Здійсніть порівняльний аналіз конструктивного та деструктивного внутрішньоособистісного конфлікту.</p> <p>3. В чому полягає механізм психологічного захисту?</p> <p>4. Назвіть засоби подолання внутрішньоособистісного конфлікту.</p>
10.	<p>Тема 5. Внутрішньоособистісний конфлікт</p> <p>Семінар 10.</p> <p>Мета: поглибити знання студентів щодо можливостей подолання внутрішньоособистісних конфліктів.</p> <p>1. Особливості подолання внутрішньоособистісних конфліктів.</p> <p>2. Проаналізуйте умови, шляхи і способи подолання внутрішніх конфліктів.</p> <p>3. Механізми психологічного захисту. Види та характеристика.</p> <p>4. Особливості застосування механізмів психологічного захисту при подоланні внутрішньоособистісних конфліктів</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Проаналізуйте умови, шляхи і способи подолання внутрішніх конфліктів.</p> <p>2. Назвіть і охарактеризуйте механізми психологічного захисту.</p> <p>3. Охарактеризуйте особливості подолання внутрішньоособистісних конфліктів.</p> <p>4. Які механізми психологічного захисту Ви використовуєте? Відповідь обґрунтуйте.</p>
11.	<p>Тема 6. Конфлікти в міжособистісних відносинах</p> <p>Семінар 11.</p> <p>Мета: поглибити знання студентів про особливості міжособистісних конфліктів.</p> <p>1. Види конфліктів у міжособистісній взаємодії.</p> <p>2. Причини міжособистісних конфліктів.</p> <p>3. Незадовільність потреб як джерело конфліктної протидії.</p> <p>4. Конструктивна і деструктивна функція міжособистісних конфліктів.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Визначте зміст міжособистісних конфліктів та підходи до їх класифікації.</p> <p>2. Поясніть причини міжособистісних конфліктів.</p> <p>3. Опишіть основні психологічні відмінності та шляхи розвитку конструктивного і деструктивного міжособистісного конфлікту.</p>
12	<p>Тема 6. Конфлікти в міжособистісних відносинах</p> <p>Семінар 12.</p> <p>Мета: поглибити знання студентів про особливості міжособистісних конфліктів.</p> <p>1. Стратегії і стилі поведінки в конфліктах</p> <p>2. Конфліктогени спілкування.</p> <p>3. Психологічний контекст управління конфліктами</p> <p>4. Способи вирішення міжособистісних конфліктів</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Назвіть найбільш привабливі стратегії поведінки в конфлікті.</p> <p>2. Покажіть на прикладі перетворення конфліктогенів спілкування в оптимальну взаємодію.</p> <p>3. Назвіть основні задачі превентивної роботи із запобігання конфліктів.</p> <p>4. Назвіть способи вирішення міжособистісних конфліктів.</p> <p>5. Який спосіб вирішення міжособистісних конфліктів притаманний саме Вам. Відповідь обґрунтуйте.</p>
13.	<p>Тема 7. Конфлікти в організаціях</p> <p>Семінар 13.</p> <p>Мета: сформулювати уявлення у студентів про особливості конфліктів в організаціях.</p> <p>1. Зовнішні джерела конфліктів в організаціях.</p> <p>2. Внутрішні передумови конфліктів в організаціях.</p>

	<p>3. Типи конфліктів в організаціях.</p> <p>4. Шляхи вирішення конфліктів в організаціях.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Назвіть зовнішні джерела конфліктів в організаціях.</p> <p>2. Проаналізуйте внутрішні передумови конфліктів в організаціях.</p> <p>3. Здійсніть порівняльний аналіз типів конфліктів в організаціях та їх вплив на продуктивність спілкування.</p> <p>4. Порівняйте потенціал стратегій вирішення конфліктів в організаціях.</p>
14.	<p>Тема 7. Конфлікти в організаціях</p> <p>Семінар 14.</p> <p>Мета: сформувані уявлення у студентів про особливості конфліктів в організаціях.</p> <p>1. Регулювання й розв'язання соціальних конфліктів</p> <p>2. Моделі переговорного процесу</p> <p>3. Участь третьої сторони у вирішенні конфліктів</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Охарактеризуйте особливості їх перебігу соціальних конфліктів.</p> <p>2. Назвіть і охарактеризуйте моделі переговорного процесу.</p> <p>3. У чому полягає особливість методу принципів переговорів.</p> <p>4. Проаналізуйте особливості участі третьої сторони у вирішенні конфліктів.</p>
15.	<p>Тема 8. Психологія керування конфліктами</p> <p>Семінар 15.</p> <p>Мета: сформувані уявлення студентів про способи керування конфліктами.</p> <p>1. Умови керування конфліктами.</p> <p>2. Психодіагностика та прогнозування конфліктів.</p> <p>3. Психопрофілактика та вирішення конфліктів.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Назвіть умови керування конфліктами.</p> <p>2. В чому полягає психодіагностика конфліктів.</p> <p>3. Які найбільш продуктивні шляхи вирішення конфліктів.</p>
16.	<p>Тема 8. Психологія керування конфліктами</p> <p>Семінар 16.</p> <p>Мета: поглибити знання студентів про превентивну психологію конфлікту</p> <p>1. Психологічний контекст управління конфліктами</p> <p>2. Способи вирішення міжособистісних конфліктів</p> <p>3. Напрями прогнозування конфліктів.</p> <p>4. Психологічний контекст управління конфліктами</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Назвіть основні задачі превентивної роботи із запобігання конфліктів.</p> <p>2. Назвіть способи вирішення міжособистісних конфліктів.</p> <p>3. Який спосіб вирішення міжособистісних конфліктів притаманний саме Вам. Відповідь обґрунтуйте.</p>
17.	<p>Тема 9. Основи безпеки особистості в конфлікті</p> <p>Семінар 17.</p> <p>Мета: сформувані уявлення про загрози безпеки особистості в конфлікті.</p> <p>1. Поняття безпеки особистості.</p> <p>2. Психологічні загрози безпеки особистості в конфліктах.</p> <p>3. Моделі поведінки людини в конфлікті.</p> <p>Завдання на СРС:</p> <p>1. Операціоналізуйте поняття «безпека особистості».</p> <p>2. Проаналізуйте психологічні загрози безпеки особистості в конфлікті.</p> <p>3. Назвіть моделі безпечної поведінки людини в конфлікті.</p>

18.	<p>Тема 9. Основи безпеки особистості в конфлікті</p> <p>Семінар 18.</p> <p>Мета: поглибити знання студентів про психологічні шляхи зниження рівня конфліктності особистості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конфліктогени спілкування і їх подолання 2. Психологічні шляхи зниження рівня конфліктності особистості як запорука її безпеки. 3. Конфліктність особистості та моделі її поведінки в конфлікті <p>Завдання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте, що таке конфліктогени, їх види та зміст, роль у розв'язуванні конфліктів. 2. Проаналізуйте психологічні шляхи зниження рівня конфліктності особистості. 3. Охарактеризуйте поняття «психологічна атракція». 4. Назвіть психотехніки формування атракції і особливості їх застосування.
-----	---

6. Самостійна робота студента

Студенти самостійно опрацьовують питання семінарських занять які не увійшли у матеріали лекцій.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідуваність і виконання завдань

Відвідування лекційних занять не оцінюється, але є бажаним, оскільки навчальний матеріал викладається в доступній формі та є можливість обговорення дискусійних питань та уточнення незрозумілих моментів. Студенту складно буде належно підготуватись до семінарського заняття, якщо він буде пропускати лекції. Однак, відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Активна участь студентів на семінарських (практичних) заняттях є обов'язковою і буде вимагатись. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на семінарських заняттях. Кожне пропущене семінарське заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з дисципліни. У разі пропуску семінарського заняття студентом обов'язково повинні бути вивчені теми, а також виконані всі завдання. Контроль знань (розуміння) студентом пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, з яким можна ознайомитися на сайті кафедри психології і педагогіки.

За присутність на семінарських заняттях бали не ставляться. На семінарському занятті студент може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу чи гаджетів не варто. Відповідати на питання викладача, читаючи з екрану смартфона, ноутбуку чи з підручника не варто також. Це характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Форми роботи

Лекції, практичні (семінарські заняття), диспут.

Політика університету

Академічна доброчесність

Основні види академічної відповідальності встановлені Законом України «Про освіту». Згідно із частиною 6 статті 42 до основних видів академічної відповідальності здобувачів освіти належать: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, оприлюднені на сайті Університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>, Положення про систему запобігання

академічному плагиату <https://rb.gy/agihij>, а також нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичні матеріали, освітні курси <https://kpi.ua/academic-integrity>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>, а також у Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: [опитування за темою заняття, виконання завдань](#)

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг виконання студентами індивідуальних навчальних планів згідно графіка навчального процесу.

Семестровий контроль: [залік](#)

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

1) робота на практичних (семінарських) заняттях (відповіді, вирішення завдань та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії);

2) складання модульної контрольної роботи.

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь на проведених практичних (семінарських заняттях), переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниження рейтингу студента.

Модульна контрольна робота містить 46 тестових питань, кожне питання містить 3-4 варіанти відповіді, серед яких правильною є лише одна. Задача студента – уважно прочитати питання та варіанти відповідей, обрати один варіант відповіді (правильний на думку студента) та позначити його у будь-який зручний спосіб. МКР проводиться за допомогою гугл-тестів на останній (передостанній) лекції. Доступ до МКР надається студентам лише під час лекції. Перескладати МКР не можна.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання студента визначені у положенні про PCO з дисципліни та представлені у Додатку 1.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Необхідною умовою допуску до заліку є стартовий рейтинг (r_c), що складає 40% від R_C , або 40 балів. Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з кредитного модуля менше 0,6 R зобов'язані виконувати залікову контрольну роботу. Перелік питань представлено у Додатку 2.

Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів ($RD > 0,6R$) мають можливість:

а) отримати залікову оцінку (залік) так званим «автоматом» відповідно до набраного рейтингу;

б) виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки. При цьому попередній рейтинг студента з дисципліни скасовується і він отримує оцінку R3 тільки за результатами залікової контрольної роботи.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Вивчення курсу «Психологія конфлікту» передбачає засвоєння студентами системи психологічних знань, основних понять за темами, ознайомлення з навчально-методичними матеріалами. Вивчення дисципліни проводиться згідно існуючої методики організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, що передбачає питому вагу самостійної роботи студентів. За кожною темою наводяться посилання на список основної та допоміжної літератури, що не виключає можливості студентам самостійно, по узгодженню з викладачем, розширити цей список.

Лекції проводяться з використанням мультимедійних презентацій (за наявності умов в аудиторії). Працюючи на лекції студенту варто конспектувати основні поняття, ознаки, класифікації, визначення, алгоритми, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, застосує його при вирішенні завдання чи підготовці до практичного заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Готуючись до семінарського заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ Zoom та Goog! Meet для відео-конференцій та освітньої платформи Сікорський для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри психології та педагогіки Ложкіним Георгієм Володимировичем; завідувачкою кафедри, д. психол. н., професоркою Волянюк Наталією Юріївною; доценткою кафедри психології та педагогіки, к.психол.н, доценткою Блохіною Іриною Олександрівною.

Ухвалено кафедрою психології і педагогіки (протокол № 15 від 31.05.2024 р.)

Погоджено методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Поточний контроль: [опитування за темою заняття, модульна контрольна робота.](#)

Календарний контроль: [проводиться двічі на семестр як моніторинг виконання студентами індивідуальних навчальних планів згідно з графіком навчального процесу.](#)

Семестровий контроль: [залік](#)

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

1) відповіді та доповнення відповідей інших студентів у процесі дискусії на семінарських заняттях;

2) написання модульної контрольної роботи.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на семінарських заняттях:

Максимальна кількість балів складає 54 (максимальна кількість балів на 1 занятті – 3):

активна участь у проведенні заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильне вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням, у поєднанні зі слухними доповненнями відповідей інших здобувачів у процесі дискусії	3
активна участь у проведенні заняття; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі	1-2
надання відповідей з чисельними значними похибками або вирішення задачі з грубими помилками, вирішення задачі без обґрунтування, відсутність відповіді, ухиляння від участі у семінарському занятті	0

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо він бере активну участь на проведених семінарських заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань. Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниження рейтингу студента. Належна підготовка студента до семінарського заняття займатиме в середньому 1-1,5 години.

Викладач оцінює роботу студента на кожному семінарському занятті, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу на семінарських заняттях виставляється викладачем під час першого і другого етапу проміжної атестації – на восьмому і чотирнадцятому тижнях навчання відповідно. Рейтинг студента станом на 8-й тиждень (за результатами роботи на 4 семінарських заняттях) і 14-й тиждень (за результатами роботи на наступних 7-8 семінарських заняттях) навчання повідомляється студенту на занятті чи в особистому кабінеті електронного кампусу.

2. Складання модульної контрольної роботи

На 15-16 тижні семестру студенти виконують модульну контрольну роботу. МКР виконується на лекційному занятті, тривалість МКР – 45 хвилин. Модульна контрольна робота містить 46 тестових питань, кожне питання містить 3-4 варіанти відповіді, серед яких правильною є лише одна. Задача студента – уважно прочитати питання та варіанти відповідей, обрати один варіант відповіді (правильний на думку студента) та позначити його у будь-який зручний спосіб.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Максимальна кількість балів складає 46 (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 1):

Тестове завдання виконано правильно (кожне з 46)	1
Тестове завдання виконано неправильно (кожне з 46)	0

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RC = 54 + 46 = 100 \text{ балів}$$

Умови допуску до семестрового контролю: студенти, які не виконали всіх передбачених силабусом завдань не допускаються до заліку.

Семестровий контроль:

Студенти, які набрали протягом семестру **60 і більше балів** мають можливості:

а) отримати залікову оцінку (залік) відповідно до набраного рейтингу (рейтингові бали переводяться до оцінки згідно із таблицею та заносяться до відомості семестрового контролю);

б) виконати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки (при цьому попередній рейтинг студента з дисципліни скасовується і він отримує оцінку тільки за результатами залікової контрольної роботи).

Студенти, які набрали протягом семестру менше **60 балів, але виконали умови допуску**, виконують залікову контрольну роботу.

Залікова контрольна робота складається зі 100 тестових завдань, що відображають зміст всієї дисципліни та виконується письмово.

Залікова контрольна робота проводиться за допомогою гугл-тестів, доступ до ЗКР надається студентам лише під час проведення заліку. Тривалість ЗКР – 90 хвилин. Залікова контрольна робота містить 100 тестових питань, кожне питання містить 3-4 варіанти відповіді, серед яких правильною є лише одна. Задача студента – уважно прочитати питання та варіанти відповідей, обрати один варіант відповіді (правильний на думку студента) та позначити його у будь-який зручний спосіб.

Максимальна кількість балів складає 100 (максимальна кількість балів за 1 тестове завдання – 1):

Тестове завдання виконано правильно (кожне з 100)	1
Тестове завдання виконано неправильно (кожне з 100)	0

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Перелік питань до залікової контрольної роботи

1. Охарактеризуйте сутність категорії «відображення».
2. Назвіть макро-характеристики людини.
3. Здійсніть змістовну характеристику підструктур особистості.
4. Розкрийте зміст психологічної системи діяльності.
5. Перерахуйте функції спілкування.
6. Охарактеризуйте психологію конфлікту як науку.
7. У чому полягає відмінність психології конфлікту від інших наук соціології, психології?
8. В чому полягає інтегративність психології конфлікту як науки?
9. Дайте визначення конфлікту і поясніть його основні відмінності від кризи, стресу і фрустрації.
10. Назвіть основні види причин конфлікту. Наведіть приклади об'єктивних і суб'єктивних причин, наприклад, сімейних конфліктів.
11. Проаналізуйте відмінні риси конфлікту як виду критичних ситуацій.
12. Визначте власну позицію в позитивному і негативному баченні конфлікту.
13. Як взаємопов'язані різні стратегії поведінки у конфлікті?
14. Визначте стратегію поведінки, яка Вам найбільше імponує? Обґрунтуйте відповідь.
15. Проаналізуйте чим конфліктна ситуація відрізняється від будь-якої іншої?
16. Назвіть та охарактеризуйте основні елементи конфлікту.
17. Перерахуйте типи конфліктних особистостей. Які стереотипи поведінки притаманні кожному типу? Які існують адаптивні можливості?
18. Чому міжособистісну перцепцію відносять до соціально-психологічних причин виникнення конфліктів?
19. Проаналізуйте що зумовлює психологічні причини виникнення конфліктів?
20. Охарактеризуйте види психологічної несумісності і особливості її трансформації у конфлікти.
21. Охарактеризуйте типи конфліктних особистостей.
22. Проаналізуйте стереотипи поведінки притаманні кожному типу конфліктних особистостей?
23. Проаналізуйте адаптивні можливості залежно від типу конфліктних особистостей?
24. Охарактеризуйте організаційно-управлінські причини конфліктів.
25. Охарактеризуйте внутрішньоособистісний конфлікт
26. Проаналізуйте відмінності внутрішньоособистісного конфлікту від інших видів конфлікту.
27. Визначте зміст переживання як основи внутрішньоособистісних конфліктів.
28. Проаналізуйте умови, шляхи і способи подолання внутрішніх конфліктів.
29. Визначте зміст міжособистісних конфліктів та підходи до їх класифікації.
30. Опишіть основні психологічні відмінності та шляхи розвитку конструктивного і деструктивного міжособистісного конфлікту?
31. Назвіть та охарактеризуйте відмінності в різних підходах до вивчення міжособистісних конфліктів.
32. Розкрийте зміст когнітивного підходу у вивченні конфліктних явищ.
33. Назвіть основні задачі превентивної роботи із запобігання й попередження конфліктів.
34. Визначте, що таке конфліктогени, їх види та зміст, роль у розв'язуванні конфліктів.
35. Визначте напрями прогнозування конфліктів.
36. У чому полягає первинна і вторинна профілактика конфліктів.
37. Розкрийте основний зміст технологій конструктивного спілкування у конфліктах.
38. Назвіть основні стратегії вирішення конфліктів.
39. Розкрийте зміст і назвіть етапи психотехнології візуалізації.
40. Назвіть стадії психологічного посередництва при вирішенні конфліктів.